

Vyjádření představenstva ČAK k návrhu Otevřené advokacie uskutečnit v roce 2025 online volby do orgánů Komory

Vyjádření

představenstva České advokátní komory k návrhu advokátů Lucie Hrdé, Aleny Kojzarové, Jany Krouman, Tomáše Nahodila, Markéty Selucké a Adély Šípové na přijetí usnesení 8. sněmu České advokátní komory ze dne 22. října 2021, jímž se mění stálý volební řád sněmu České advokátní komory ze dne 16. října 2009, ve znění usnesení sněmu České advokátní komory ze dne 11. října 2013 a usnesení sněmu České advokátní komory ze dne 22. října 2017

Podle odůvodnění je účelem navržených změn umožnit vykonat volbu do orgánů ČAK všem advokátům s aktivním volebním právem, kteří se sněmu nemohou zúčastnit z osobních či pracovních důvodů, anebo se sice sněmu účastní osobně, ale chtějí hlasovat online.

Představenstvo si neklade za cíl jakkoli hodnotit potřebnost zavedení jiných než prezenčních forem výkonu volebního práva – toto rozhodnutí je zcela na sněmu České advokátní komory jakožto nejvyšším orgánu Komory. Je však potřeba konstatovat, že předložený návrh pracuje s představou, kdy je volební právo realizováno i jinými advokáty než těmi, kteří se účastní sněmu – viz bod 1 návrhu, podle jehož čl. 2 písm. b) stálého volebního řádu sněmu „*volit může každý advokát a usazený evropský advokát (...), který je při volbě přihlášen v internetovém rozhraní zpřístupněném Komorou pro hlasování online*“. Zde je potřeba si uvědomit, že podle zákona o advokacii (viz § 43 odst. 2) volí členy a náhradníky představenstva, kontrolní rady, kárné komise a odvolací kárné komise sněm, přičemž sněm projevuje svou vůli prostřednictvím advokátů, kteří se jej účastní (viz § 42 odst. 2 a 5). Aby tudíž mohl advokát vykonat své volební právo, musí se zúčastnit sněmu, přičemž účast na sněmu je spojena nejenom s výkonem volebního práva, ale především s právem předkládat sněmu své návrhy, právem na sněmu vystoupit, hlasovat o usneseních sněmu, aj. Proto si za stávající právní úpravy lze jen obtížně představit, že oprávněným voličem může být i advokát, který se sněmu neúčastní, resp. který se účastní pouze online voleb.

Mimořádná situace způsobená nemocí covid-19 samozřejmě poukázala na limity prezenční účasti na sněmu, neboť fyzická přítomnost několika tisíc advokátů na jednom místě může být díky epidemiologickým opatřením nerealizovatelná. Tím se otevírá legitimní diskuse ohledně jiných způsobů provedení voleb do orgánů Komory, nicméně tyto způsoby budou vždy narážet na platnou právní úpravu, kdy nelze umožnit hlasování těm advokátům, kteří se neúčastní sněmu (a opačně – účastníku sněmu, který vykonává své volební právo, musí být umožněno realizovat i ostatní práva spojená s přítomností na sněmu). Pokud by tato skutečnost měla být chápána jako překážka ve výkonu stavovských práv a pokud by se mělo odhlédnout od faktu, že sněm se koná jednou za čtyři roky pravidelně v pátečním termínu v Praze, což samo o sobě jistě nemůže být chápáno jako závažná překážka ve výkonu volebního práva, je na sněmu, aby zvážil, zda neoddělit volby do orgánů Komory od jednání sněmu tak, aby volby proběhly nezávisle na jednání sněmu, což by umožnilo hlasování všem advokátům bez výjimky, přičemž připuštění jiných forem hlasování (např. online, korespondenčně atp.) by umožnilo předcházet situacím, kdy není konání sněmu možné.

Je však potřeba si zároveň uvědomit, že tímto krokem by zároveň došlo k výraznému oslabení pravomocí sněmu jakožto nejvyššího orgánu Komory, neboť právu volit členy orgánů Komory odpovídá rovněž právo členy těchto orgánů odvolat. Ztrátou volebního práva by byl význam sněmu značně degradován a je otázkou, zda by v této podobě vůbec ještě plnil funkci nejvyššího orgánu Komory.

Vzhledem k tomu, že veškeré shora uvedené otázky jsou otázkami naprosto zásadními pro další fungování České advokátní komory jakožto samosprávné stavovské organizace, je představenstvo toho názoru, že se k nim musí vyjádřit sněm a sám rozhodnout, jakým způsobem se mají volby do orgánů Komory realizovat. Za tímto účelem bude sněmu předložen návrh příslušného usnesení.